

HVALEŽNOST = MATI MODROSTI

OPTIMIZEM = OČE NAPREDKA

ali

KAKO LJUBITI ŽIVLJENJE?

mag. Katarina Kesič Dimic, prof. def.

(objavljeno v zborniku XXI. Strokovnega posveta SVS »Kako prebuditi otroka v sebi«, marec 2017)

»I cannot promise there won't be sadness.

I wish I could take it from you.

But you'll find the courage to face the madness,

And sing it because it's true.«

(Robbie Williams, Love My Life, 2016)

Bil je vsevremenski svež dan, sramežljivo se je že nagibal k pomladi. Slovenci mu radi rečemo aprilski, čeprav še niti dišalo ni po aprilu. Z devetošolcem sva predelovala zahtevno besedilo, ki je zaradi vprašanj v nadaljevanju zahtevalo zelo natančno branje. Otroke stalno spodbujam k postavljanju vprašanj, če naletijo na nerazumljeno besedo, a tudi tisti, ki me poznajo še iz plenic, ne vprašajo vedno. V obdobju odraščanja so se namreč navadili, da so vprašanja lahko sramotna. Da sprožijo plaz posmeha, kritik ali zaničevanj. Da je varneje ostajati v tišini, pa čeprav ta pomeni tudi temo v razumevanju.

Zato je tako prijetno zbirati vprašanja predšolskih otrok. Ker so kulturno in socialno neomadeževana. Ker sredi najdaljše kolone pred blagajno v trgovini spontano navržejo mami, zakaj ima gospod pred njimi cel voziček sladkarij in nezdrave hrane, če ima že sedaj napihnjen trebuh. Ali pa vprašajo, od kdaj je Triglav. In ali je njihova družina bogata.

V devetem razredu in tudi že veliko prej, pa otroci enostavno več ne sprašujejo. Preskakujejo in sklepajo. In tako po svoje oblikujejo resnico.

Prišla sva do besede pesimizem. Hvaležna sem zanjo. Polepšala mi je dan in dodala nov košček v kovčku mojih prijetnih spominov. Ob nano in mikro grimasah odraščajočega človeka sem ugibala, v kateri lonec je vrgel to besedo. V poglavje znano ali neznano. Taktičnost je resnično pomemben faktor pri petnajstletnikih, za katere smo vsi nad tridesetimi leti dobre, srednje dobre ali slabše kopije njihovih staršev. Torej beri: bedni smo.

Bila sem uspešna. Nekako je priznal, da je ne razume. Rekla sem mu, naj pogleda skozi okno in pove kakšno vreme vidi. »Oblake, veter, sonce ... vse je.« »No, vidiš. Pesimist bi rekel, da je spet oblačno in grdo, optimist pa, da se kažejo modre zaplate in bo zagotovo kmalu posijalo sonce.« Njegova obrazna grimasa, ki ni bila več nano, ampak opazna skoraj s tistega še ne odkritega Triglava, me je napolnila s hvaležnostjo danega trenutka. Fant je doživel aha efekt: »Aja! Zdaj pa končno razumem!« Za dodatek je še veselo plosnil po mizi.

Prizor bi se lahko odvil tudi v pesimističnem žanru. Z očitkom, da kako lahko sprašuje tako logične in poznane stvari, ko pa bi jih v devetem razredu že mogel vedeti. Nadaljevalo bi se lahko tudi bolj dramsko, s pridihom trilerja. Fant bi lahko zaradi preprostega vprašanja dobil klofuto v preobleki besedne oznake: da je neumen, nesposoben. Ali da je celo kreten. Za še bolj grozljive žanre si dodatne oznake lahko zamišljate sami. Morda ste jih bili deležni, ali ste jih podeljevali. Upam, da ne drži niti prvo, niti drugo. A skoraj zagotovo ste kdaj doživeli, da vas je kdo že preoblekel v kozo ali osla.

Če sem otrok in mi stalno dopovedujejo, da so odrasli pametni, potem jim začnem verjeti. Tudi, ko pokopljejo ideje Malega princa in mi rečejo, da sem nesposoben. Vzamejo mi možnost čudenja, navduševanja, radosti in iskrenosti. Čeprav ne razumem, kaj imajo s tem skupnega koza, osel ali prasec. Mi namigujejo, da moram postati tak?

Ste se kdaj počutili kot moj slon (iz knjige Slon pleza na drevo), ki so mu odrasli (ki naj bi vedeli), ponudili neobvladljivo drevo in zahtevali, naj pleza po njem? S kopiti, plavutmi ali kakršnimikoli drugimi stopali, ki niso ustvarjeni za plezanje? So vpili na vas in vam govorili, da ste nemogoč otrok, ki ničesar ne zna (sosedov pa vse). Ste se počutili kot zlobna Pepelkina sestra, ki si je želela odrezati palec, da bi lahko obula stekleni čevljiček?

So odrasli posekali tisto trapasto drevo ali vztrajali v tem, da jim pomahate z vrha, tako kot zna to sosedov mulček? Ste se ob tem naučili piti iz napol praznega ali napol polnega kozarca?

Se spomnite, da so nam govorili, da je potrebno biti vsaj malo nesrečen? Čakate na zlo? Imate občutek, da se bo zagotovo zgodilo nekaj slabega, če se vam je zgodilo preveč dobrih stvari v enem dnevu?

Življenje je zanimivo samo po sebi. Pa tudi zapleteno. Takšne misli nam ga spreminjajo. Na slabše. Kajti misli so tiste, ki vplivajo na našo realnost. Na naš svet. Ajurveda ima za to zelo lep rek: »Svet je tak, kot si ti.« Če razmišljate o slabem, ga tudi privlačite. In tudi obratno. Ljudje, ki stalno tarnajo, bodo imeli podobne prijatelje. Saj ne prenesejo družbe ljudi, ki z optimizmom stopajo čez ovire.

Verjamete, da lahko snamete stare okove in spremenite zorni kot? Da lahko z eno samo izrečeno pohvalo nekemu polepšate dan ali cel teden. Da z bežnim dotikom potolažite prestrašenega otroka. Da objemi celijo in čudežno vplivajo na počutje ljudi.

Kaj so odrasli storili s tistim mogočnim drevesom? So vas na vso silo in vsemi pripomočki pripravili do tega, da ste se prebili do prve veje in si še danes ližete rane ali so posekali drevo in odprli oči? Na stežaj! Da so videli vse tisto, kar znate in zmorete. Da tudi s kopiti in plavutmi izjemno koristite združbi na tem planetu, ki se ponaša z oznako Homo Sapiens Sapiens. Da ne moremo biti vsi enaki, kot tudi ne maramo, da bi vsi nosili enake obleke. Da je praktično že kar sramotno, če na nek vidnejši dogodek prideš v popolnoma enaki obleki kot še nek drugi gost. Da nočemo biti enaki, ampak univerzalni. A vendar najprej optimistični in hvaležni za male čudeže.

Hvaležnost odpira duha za sprejemanje novih stvari. Uči nas, da je drugačnost bogata. Čeprav na začetku težko razumljiva. Celo primerljiva s kulturnim šokom, ki ga doživimo na potovanjih v tuje dežele. Ko smo v strahu pred novim in domnevno nevarnim, smo nezmožni sprejemati novo. Zdi se nam, da je vse narobe in da edino mi delamo prav. Po daljšem bivanju z domačini pa postanemo ponižni in ugotovimo, da je vse popolnoma logično in edino možno delujoče. Da ni samo naše prav. Spregledamo lastne slepe pege. Spoznamo, da je pravih načinov več vrst. In da delujejo na različnih koncih sveta. In več kot raziskujemo,

bolj odprti postajamo. Lažje sprejemamo. Včasih se zgodi, da največji kulturni šok doživimo, ko se vrnemo nazaj domov. Sami k sebi. K prej domnevno poznanemu.

Lažje nam je, če se imamo radi, si zaupamo in se počutimo močne. Takšne pa nas lahko naredi le optimistični pogled na svet.

Kakšno vreme vidite danes na nebu?